

Hoge Raad

Citation for published version (APA):

de Groot, G-R. (1991). Hoge Raad: 2 november 1990. rek.nr. 7801 (Mrs. Ras, De Groot, Hermans, Haak, Boekman; A-G Mok; m.nt. GRdG) RvdW 1990, 189. *Nederlandse Jurisprudentie*, 1991, 1235-1239. [294].

Document status and date:

Published: 01/01/1991

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

de betrokkene als optie kunnen worden beschouwd. Aangetekend zij dat de Hoge Raad in bovenstaande beschikking duidelijk verder gaat dan in zijn beschikking van 13 jan. 1989, NJ 1990, 266, waar de Hoge Raad stelt dat de optiegerechtigde „*geacht wordt* de verklaring rechtsgeldig te hebben afgelegd ook al ontbreekt daarvan een ambtelijk stuk” (cursive-ring GRdG). Vgl. daarover mijn annotatie onder dat arrest sub 2 en 3.

3. De bovenstaande beschikking is verheugend. Indien de Hoge Raad de rechtbank zou hebben gevolgd, zou het op zijn plaats zijn geweest de betrokkene eventueel via de weg van art. 10 Rijkswet op het Nederlanderschap te naturaliseren. Het niet-opteren had dan immers in een direct causaal verband gestaan met de nalatigheid van de Nederlandse autoriteiten om na te gaan of betrokkene i.c. zou willen opteren. De huidige weg is plezieriger. In het onderhavige geval maakt het wellicht maar weinig uit, of betrokkene via optie of naturalisatie het Nederlanderschap verkrijgt. Welke weg wordt gekozen is echter o.m. wel van belang voor personen die bij verwerving van het Nederlanderschap door optie bipatride worden, terwijl bij verwerving van het Nederlanderschap door naturalisatie de oude nationaliteit zou worden verloren.

4. De beschikking is van groot praktisch belang. Dit belang is niet slechts aanwezig in gevallen, waarin thans nog een optierecht bestaat, met name ingevolge de art. 6 en 28 Rijkswet op het Nederlanderschap. Van groot belang is deze beschikking echter voor alle gevallen, waarin de optietermijn reeds is geëxpireerd, terwijl de optiegerechtigde gedurende de optietermijn over of in verband met zijn nationaliteit wel contact heeft gehad met Nederlandse autoriteiten.

5. Ik juich de onderhavige beschikking in beginsel toe, doch teken daarbij het volgende aan. Bewijsrechtelijk is de hier gekozen weg glibberig. De onderhavige beslissing is echter nodig geweest, omdat ons nationaliteitsrecht zeer streng is ten aanzien van het in acht nemen van optietermijnen. Indien men niet op de hoogte was van een bestaande, maar intussen verlopen optiemogelijkheid, of indien men een optiemogelijkheid niet benutte vanwege gebrekkige of onjuiste informatie door Nederlandse autoriteiten, bestaat immers geen mogelijkheid om alsnog een optieverklaring af te leggen. Het ontbreken van een dergelijke mogelijkheid is een gebrek in onze wetgeving (vgl. hierover mijn opmerking in NJB 1981, p. 1120, 1121). Zou een dergelijke mogelijkheid wel bestaan, dan zouden ook voor het afleggen van een optieverklaring strenge (vorm)vereisten kunnen worden gesteld. In bewijsrechtelijk perspectief zou dat voor toekomstig recht aanbeveling verdienen.

GRdG

Nr. 294

HOGE RAAD

2 november 1990, rek.nr. 7801
(Mrs. Ras, De Groot, Hermans, Haak,
Boekman; A-G Mok; m.nt. GRdG)
RvdW 1990, 189

Nationaliteitsrecht. Verkriging Nederlanderschap ingevolge art. 11 lid 1 Rijkswet op het Nederlanderschap door minderjarig kind bij naturalisatie ouder.

Beslissend daarvoor is dat het kind minderjarig is op het tijdstip van de naturalisatie van zijn ouder.

(Rijkswet op het Nederlanderschap art. 11)

Abdoel Latief Muradin, te 's-Gravenhage, verzoeker tot cassatie, adv. Mr. L. van Dijk, tegen

De Staat der Nederlanden, (Ministerie van Justitie), te 's-Gravenhage, verweerder in cassatie, niet verschenen.

Rechtbank:

(...)

5. *Beoordeling van het verzoek*

5.1. Art. 11 lid 1 van de Rijkswet op het Nederlanderschap luidt, voor zover hier van belang:

„Het minderjarige niet-Nederlandse kind van een vader of moeder aan wie het Nederlanderschap is verleend, deelt in deze verkrijging, tenzij te zijnen aanzien in het besluit een voorbehoud is gemaakt. ...”

5.2. De rechtbank is van oordeel dat voor de vraag of het kind van een vader of moeder dit wordt genaturaliseerd het Nederlanderschap verkrijgt ingevolge bovenstaande bepaling, het tijdstip van de naturalisatie beslissend is. Dat houdt in dat verzoeker, die op 1 mei 1989 reeds achttien jaar oud was, niet de Nederlandse nationaliteit heeft verkregen door de naturalisatie van zijn moeder.

Daaraan doet niet af dat in het geval van verzoekers moeder niet is beslist binnen de daarvoor ingevolge art. 9 lid 3 van de Rijkswet op het Nederlanderschap uiterlijk geldende termijn van twee jaar. Die termijnoverschrijding heeft niet tot gevolg dat verzoeker met zijn moeder de Nederlandse nationaliteit heeft verkregen, nu zulks niet uitdrukkelijk in de Rijkswet op het Nederlanderschap is bepaald.

5.3. Anders dan verzoeker stelt had hij wel degelijk, juist met het oog op zijn naderende meerderjarigheid, gedurende zijn minderjarigheid een afzonderlijk naturalisatieverzoek kunnen indienen. Namens de Staat is echter in dit verband onweersproken gesteld dat de Staat niet op de hoogte was van verzoekers verblijf in Nederland. Het is derhalve ook niet aan de Staat te verwijten dat verzoeker kennelijk niet op die mogelijkheid is geattendeerd.

5.4. Uit het bovenoverwogene volgt dat het verzoek tot vaststelling van het Nederlandschap van Abdoel Latief Muradin dient te worden afgewezen.

5.5. Ten overvloede wordt nog het volgende overwogen. Ter zitting is nog namens verzoeker aangevoerd dat verzoeker wordt bedreigd met uitzetting uit Nederland, waardoor de gezinsband met zijn moeder zou worden verbroken, hetgeen een schending van verzoekers in art. 8 EVRM gegarandeerde recht op gezinsleven zou opleveren.

De vraag of aan verzoeker, die gelet op het bovenstaande moet worden aangemerkt als vreemdeling, verblijf in Nederland dient te worden toegestaan staat echter in deze procedure niet ter beoordeling. (enz.)

Cassatiemiddelen:

Middel 1

Schending van het recht en/of verzuim van vormen, uit de niet-inachtneming waarvan nietigheid voortvloeit, omdat in strijd met het recht, althans onbegrijpelijk en niet naar de eisen der wet met redenen omkleed is, het oordeel van de rechtbank dat voor de vraag of het kind van een vader of moeder die worden genaturaliseerd het Nederlandschap verkrijgt, ingevolge art. 11 lid 1 van de Rijkswet op het Nederlandschap, de leeftijd op het tijdstip van de naturalisatie beslissend is en niet de leeftijd op het tijdstip van de indiening van het naturalisatieverzoek bij Hare Majesteit.

Toelichting

Namens rekwestrant is in feitelijke instantie aangevoerd dat een redelijke wetsuitleg meebrengt dat het tijdstip waarop het naturalisatieverzoek wordt ingediend, d.w.z. de minderjarigheid of meerderjarigheid op dat moment, bepalend is voor de vraag of deze kinderen delen in de verkrijging van het Nederlandschap middels naturalisatie op het moment dat de naturalisatiebeschikking wordt gegeven, ook al is de minderjarige op het moment van de beschikking inmiddels meerderjarig geworden in de zin van de Rijkswet op het Nederlandschap.

Daarbij is aangevoerd dat een andere opvatting leidt tot de niet-bedoelde mogelijkheid dat oud-minderjarigen van 16 en 17 jaar of zelfs jonger, zoals in het onderhavige geval, het risico lopen enerzijds niet te delen in de verkrijging van het Nederlandschap van hun vader of moeder op grond van hun meerderjarigheid ten tijde van de beschikking, terwijl zij anderzijds gedurende hun minderjarigheid geen afzonderlijk naturalisatieverzoek, behoudens bijzondere omstandigheden (art. 10 Rijkswet), kunnen indienen, althans naar aanleiding van een dergelijk verzoek niet kunnen worden genaturaliseerd, nu daarvoor slechts in aanmerking komen verzoekers die meerderjarig zijn (art. 8 lid 1 eerste volzin en sub a Rijkswet).

Daarbij is tevens aangevoerd dat alsdan de mogelijkheid bestaat dat zij enerzijds in de gele-

genheid worden gesteld hun mening omtrent medenaturalisatie kenbaar te maken (art. 11 lid 1, tweede volzin Rijkswet), maar anderzijds, nadat zij de wens te kennen hebben gegeven prijs te stellen op medenaturalisatie, toch de boot missen, gezien hun meerderjarigheid op het moment van de beschikking, waarbij in aanmerking dient te worden genomen dat dit risico en de daarmee gepaard gaande rechtsonzekerheid des te groter is, nu overschrijding van de termijn, gesteld in art. 9 lid 3 van de Rijkswet op het Nederlandschap, zeker geen uitzondering genoemd mag worden.

Middel 2

Schending van het recht en/of verzuim van vormen, uit de niet-inachtneming waarvan nietigheid voortvloeit, omdat in strijd met het recht, althans onbegrijpelijk en niet naar de eisen der wet met redenen omkleed is, het oordeel van de rechtbank, zoals weergegeven in r.o. 5.3 van de beschikking, dat verzoeker, anders dan hij heeft gesteld, wel degelijk, juist met het oog op zijn naderende meerderjarigheid, gedurende zijn minderjarigheid, een afzonderlijk naturalisatieverzoek had kunnen indienen.

Toelichting

Uit hetgeen bepaald is in art. 10 van de Rijkswet op het Nederlandschap, vloeit voort dat van overheidswege, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, in bijzondere gevallen het Nederlandschap kan worden verleend met afwijking van het bepaalde in art. 8 eerste lid aanhef en onder a, c en d, en art. 9 eerste lid aanhef en onder c. Uit deze bepaling blijkt dat slechts in bijzondere gevallen en niet dan nadat de Raad van State daaromtrent is gehoord, kan worden afgeweken van de bepaling dat voor verlening van het Nederlandschap overeenkomstig art. 7 van de Rijkswet op het Nederlandschap slechts in aanmerking komen verzoekers die meerderjarig zijn (art. 8 lid 1, aanhef en onder a Rijkswet). Het voornoemde oordeel van de rechtbank is in strijd met deze bepaling, nu aan de in art. 10 gestelde voorwaarden niet is voldaan.

Conclusie A-G Mr. Mok:

(...)

4.1. Middel 1 herhaalt de in prima verdedigde stelling, volgens welke voor de vraag of een minderjarige deelt in de naturalisatie van een ouder, beslissend is of de betrokkene minderjarig was bij de indiening van het verzoek daartoe.

4.2. Uit de bestreden beschikking¹ blijkt dat bij de naturalisatie van de moeder het voorbehoud is gemaakt dat het Nederlandschap werd onthouden aan haar buiten het Koninkrijk verblijvende kinderen.

Indien het moment van indiening van het naturalisatieverzoek van de ouder beslissend is voor de vraag of het kind al dan niet minderja-

1. Evenals uit het tot de gedingstukken behorende naturalisatiebesluit.

rig is, moet dat logischerwijze óók gelden voor de vraag of een minderjarige al dan niet in het Koninkrijk verblijft.

Het verzoekschrift² tot naturalisatie van verzoekers moeder is gedateerd 14 april 1986 en ingekomen op 1 mei 1986. Uit de bestreden beschikking blijkt dat Muradin sedert 7 sept. 1987 in Nederland verblijft en tot die datum in Suri-name woonde.

Zou de datum van het verzoekschrift beslissend zijn, dan zou op Muradin het bij de naturalisatie van zijn moeder gemaakte voorbehoud van toepassing zijn en dan zou hij dus niet in die naturalisatie hebben gedeeld. Dat betekent dat hij bij het middel geen belang heeft.

4.3. Overigens meen ik dat de opvatting van de rechtbank, volgens welke de datum van naturalisatie beslissend is, juist is. De rechtbank heeft zich daarbij gebaseerd op de tekst van art. 11 lid 1 RWN. Aan die argumentatie voeg ik het volgende toe.

Art. 11 lid 1 is de pendant van art. 8 lid 1 aanhef en onder a. Die bepaling kan niet anders worden gelezen dan in die zin dat degene die in aanmerking komt voor verlening van het Nederlanderschap overeenkomstig art. 7, *bij die verlening* meerderjarig moet zijn³. Dat laatste blijkt voorts uit vergelijking met dezelfde bepaling onder c, waar uitdrukkelijk wordt gesproken over een periode „onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek”.

De parlementaire geschiedenis wijst in dezelfde richting. Ik wijs i.h.b. op de MvT bij het oorspronkelijk wetsontwerp⁴. Daar wordt medegedeeld dat „bij naturalisatie de minderjarige kinderen in de verkrijging van het Nederlanderschap [delen]”. Er wordt niet gesproken over de kinderen die bij het verzoek tot naturalisatie minderjarig waren.

Voorts vestig ik de aandacht op de ratio van art. 11 lid 1, nl. dat „een kind met een Nederlandse ouder ook zelf Nederlander dient te zijn”⁵. Onder „kind” is hier uiteraard te verstaan: minderjarig kind. De ouder wordt in de hier bedoelde gevallen eerst door en bij de naturalisatie Nederlander, en die verkrijging is in dit licht slechts van belang voor zijn op dat moment minderjarige kinderen.

4.4. Uit het bovenstaande volgt dat ook indien verzoeker belang bij het middel zou hebben, de daarin vervatte rechtsklacht faalt. De

tevens in het middel opgenomen motiveringsklacht behoeft geen behandeling, aangezien deze zich richt tegen een zuivere rechtsbeslissing.

5.1. Middel 2 keert zich tegen r.o. 5.3., waar de rechtbank heeft overwogen, dat verzoeker wel degelijk gedurende zijn minderjarigheid een afzonderlijk naturalisatieverzoek had kunnen indienen.

5.2. Bij dit middel heeft verzoeker evenmin belang, aangezien het zich keert tegen een overweging die kennelijk ten overvloede in de bestreden beschikking is opgenomen.

5.3. Bovendien mist het middel feitelijke grondslag.

Blijkens de in het cassatierekest opgenomen toelichting op het middel heeft de rechtbank het oog gehad op art. 10 RWN. Die veronderstelling lijkt mij juist.

De toelichting vervolgt dan dat deze wetsbepaling slechts geldt na het horen van de Raad van State van het Koninkrijk en in bijzondere gevallen. In de onderhavige zaak zou aan die voorwaarden niet zijn voldaan.

Het komt m.i. slechts aan op de vraag of sprake was van een bijzonder geval. Het horen van de RvSK is een procedureel voorschrift, geen materiële voorwaarde. Nu geen beroep op de bepaling is gedaan, is trouwens het stadium waarin de RvSK zou moeten worden gehoord niet bereikt.

Over de vraag of i.c. sprake was van een bijzonder geval is in feitelijke instantie niets vastgesteld of anderszins gebleken. Verzoeker kan zich derhalve op het niet voldaan zijn aan de desbetreffende in art. 10 RWN gestelde voorwaarde in cassatie niet met vrucht beroepen.

6. De conclusie luidt tot verwerping van het beroep.

Hoge Raad:

1. Het geding in feitelijke instantie

Met een op 9 aug. 1989 gedateerd verzoekschrift heeft verzoeker tot cassatie — verder te noemen Muradin — zich op grond van art. 17 van de Rijkswet op het Nederlanderschap gewend tot de Rb. te 's-Gravenhage met verzoek vast te stellen dat hij de Nederlandse nationaliteit bezit.

Nadat de rechtbank Muradin, bijgestaan door zijn advocaat, de OvJ in het arrondissement aldaar en de heer F.Th. Zilverentant als vertegenwoordiger van verweerder in cassatie — verder te noemen de Staat — had gehoord en het OM op 30 jan. 1990 had geconcludeerd tot afwijzing van het verzoek, heeft de rechtbank bij beschikking van 14 maart 1990 het verzoek van Muradin afgewezen.

(...)

3. Beoordeling van de middelen

3.1. In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan.

2. Overgelegd bij het initieel rekest.

3. Zie ook de openbare behandeling van het ontwerp-RWN in de Tweede Kamer, Handelingen van 27 maart 1984, p. 4024 lk. (staatssecretaris Korte-Van Hemel).

4. Kamerst. 16 947 (R 1181), nr. 3, p. 16 ad art. 11.

5. G.R. de Groot/M. Tratnik, Nationaliteitsrecht, Studiepockets privaatrecht nr. 41, 1986, p. 108. Vgl. voorts G.R. de Groot in Personen en familierecht (losbl.), Nationaliteit, ad art. 11 lid 1; M.J.C. Koens in Pitlo, Het Personen- en Familierecht, 1989, p. 23.

Muradin is op 15 juli 1970 in Suriname geboren. Hij verblijft sedert 7 sept. 1987 in Nederland. Tot die datum woonde hij in Suriname.

Zijn moeder, Sahidan Kassim, die evenals Muradin de Surinaamse nationaliteit bezat, heeft bij verzoekschrift van 14 april 1986, ingekomen op 1 mei 1986, verzocht om naturalisatie tot Nederlandse. Bij KB van 1 mei 1989 is — met overschrijding van de termijnen, genoemd in art. 9 lid 3 van de Rijkswet op het Nederlanderschap — aan de moeder het Nederlanderschap verleend. Muradin was toen inmiddels 18 jaar oud en dus meerderjarig in de zin van art. 1 onder *b* van de Rijkswet. Desondanks heeft hij zijn onder 1 vermeld verzoek doen steunen op het bepaalde in art. 11 lid 1 van de Rijkswet. Hij heeft daartoe onder meer aangevoerd dat hij nog minderjarig was toen zijn moeder haar naturalisatieverzoek indiende, en het standpunt ingenomen dat een redelijke wetsuitleg meebrengt, kort gezegd, dat onder „minderjarige” in genoemde bepaling wordt verstaan: minderjarig op het tijdstip waarop het verzoek om naturalisatie van de ouder wordt ingediend.

De rechtbank heeft dat standpunt verworpen. Daartegen richten zich de middelen.

3.2. Middel 1 herhaalt het hiervoren kort weergegeven standpunt van Muradin. Het middel faalt.

De rechtbank heeft met juistheid geoordeeld dat voor de vraag, of het kind van een ouder die wordt genaturaliseerd het Nederlanderschap ingevolge art. 11 lid 1 verkrijgt, (voor zover thans van belang) beslissend is dat het kind minderjarig is op het tijdstip van de naturalisatie.

De tekst van de bepaling, die niet spreekt over het tijdstip van indiening van het naturalisatieverzoek, laat zich bezwaarlijk anders verstaan dan dat het kind minderjarig moet zijn op het tijdstip van de in de bepaling genoemde „verkrijging” (van het Nederlanderschap door de ouder).

De parlementaire geschiedenis is hiermee in overeenstemming, zoals is gereleveerd in de conclusie van het OM onder 4.3, derde alinea. In die conclusie wordt ook terecht de aandacht erop gevestigd dat art. 8 klaarblijkelijk het oog heeft op ten tijde van de verlening van het Nederlanderschap meerderjarigen; het ligt dan voor de hand dat een overeenkomstig tijdstip beslissend is voor de vervolgens in art. 11 behandelde minderjarigen.

3.3. Middel 2 faalt op de gronden, aangegeven onder 5.3 in de conclusie van het OM.

4. Beslissing

De HR verworpt het beroep.

Noot:

1. De feiten van de casus, die aanleiding gaf tot de bovenstaande beschikking van de Hoge Raad, kunnen als volgt worden samengevat. Verzoeker in cassatie was minderjarig op het ogenblik van indienen van een naturalisatiever-

zoek door zijn moeder. Indien zijn moeder binnen de door art. 9 lid 3 Rijkswet op het Nederlanderschap voorgeschreven termijn van maximaal twee jaren zou zijn genaturaliseerd, zou hij ten tijde van haar naturalisatie nog steeds minderjarig zijn geweest.

De termijn van art. 9 lid 3 werd echter niet in acht genomen, zodat de naturalisatie van de moeder plaatsvond op een moment, dat verzoeker reeds meerderjarig was. De moeder werd genaturaliseerd met bepaling dat het Nederlanderschap werd onthouden aan haar buiten het Koninkrijk wonende kinderen. Verzoeker in cassatie verbleef ten tijde van het indienen van het naturalisatieverzoek door zijn moeder weliswaar niet in Nederland; op het ogenblik dat met inachtneming van art. 9 lid 3 op dat verzoek had moeten worden beslist, woonde hij echter wel in ons land en was hij nog minderjarig. Ook op het moment dat de moeder daadwerkelijk werd genaturaliseerd, had hij woonplaats in Nederland.

2. De Hoge Raad besliste nu, dat voor de vraag of een kind door de naturalisatie van een ouder is mede-genaturaliseerd of niet, beslissend is, of dat kind ten tijde van de naturalisatie van zijn ouder minderjarig is. Voor zover bij de naturalisatie niet in Nederland wonende kinderen worden uitgesloten, ligt het in de lijn van deze beslissing betreffende de woonplaats van een kind ook het tijdstip van de naturalisatie beslissend te achten. In deze beslissing kan ik mij vinden. Een aantal aantekeningen is echter op zijn plaats.

2. Uit de beschikking van de Hoge Raad blijkt, dat de regeling van de mede-naturalisatie in art. 11 Rijkswet op het Nederlanderschap minder gelukkig is. Minderjarige kinderen worden volgens dit artikel mede-genaturaliseerd, tenzij een uitsluiting wordt gemaakt. Dergelijke uitsluitingen geschieden dikwijls in algemene bewoordingen („met de bepaling dat het Nederlanderschap wordt onthouden aan buiten het Koninkrijk verblijvende kinderen”). Indien in het onderhavige geval met inachtneming van art. 9 lid 3 Rijkswet op het Nederlanderschap tijdig — maar na de verhuizing van verzoeker in cassatie naar Nederland — was genaturaliseerd, zou verzoeker in cassatie zijn mede-genaturaliseerd, ook al was de Staat niet van zijn bestaan, resp. van zijn verblijf in Nederland op de hoogte. Mede-naturalisatie zou dan zelfs hebben plaatsgehad, indien verzoeker in cassatie niet van het naturalisatieverzoek van zijn moeder op de hoogte zou zijn geweest en ook niet over zijn mede-naturalisatie zou zijn gehoord. Wijziging van art. 11 lijkt mij daarom geboden. Vgl. hierover De Groot, Staatsangehörigkeitsrecht im Wandel, Köln 1989, p. 271-273 alsmede p. 339.

3. Het zoëven betoogde neemt niet weg, dat het feit dat de Staat zich niet aan de zelfontworpen spelregels van art. 9 lid 3 Rijkswet op het Nederlanderschap heeft gehouden, bijzonder treurig voor verzoeker in cassatie is. Het minder

gelukkig zijn van art. 11 Rijkswet op het Nederlandschap doet daaraan niet af. De overschrijding van de in art. 9 lid 3 gestelde termijn van twee jaren heeft voor verzoeker in cassatie geen directe gevolgen.

Overschrijding van de termijn heeft niet tot gevolg, dat het naturalisatieverzoek geacht wordt te zijn ingewilligd. Evenmin mag de conclusie worden getrokken, dat een latere inwilliging van het verzoek geacht wordt tijdig te zijn genomen; deze laatste constructie zou in strijd komen met het in art. 2 Rijkswet op het Nederlandschap onderstreepte uitgangspunt, dat het Nederlandschap niet met terugwerkende kracht wordt verkregen of verloren. De enige consequentie van de overschrijding van de door art. 9 lid 3 gestelde termijn is dat de indiener van het naturalisatieverzoek bij de Raad van State beroep tegen een fictieve weigering had kunnen aantekenen. Overigens zij er op gewezen, dat een dergelijk beroep tegen een fictieve weigering niet pas na twee jaren kan worden ingesteld. Volgens art. 9 lid 3 moet immers binnen één jaar na indiening van het naturalisatieverzoek een beslissing worden genomen. Indien zulks niet gebeurt, is reeds een beroep tegen een fictieve weigering mogelijk. Het artikellid opent echter de mogelijkheid om de beslissing over het verzoek maximaal twee maal zes maanden aan te houden. Een dergelijke aanhouding dient uiteraard gemotiveerd te geschieden. Ook tegen een dergelijke aanhouding is beroep bij de Raad van State mogelijk.

In de onderhavige casus ligt nog een andere consequentie van de termijnoverschrijding voor de hand: indien de betrokkene thans alsnog zelfstandig naturalisatie aanvraagt, is een naturalisatie – eventueel met toepassing van art. 10 Rijkswet op het Nederlandschap – mogelijk. In het kader van de beslissing over het naturalisatieverzoek zal de termijnoverschrijding bij de beslissing over het naturalisatieverzoek van de moeder een belangrijke – onder omstandigheden zelfs beslissende – rol kunnen spelen.

GRdG

Nr. 295

HOGERAAD

5 oktober 1990, nr. 13951

(Mrs. Martens, De Groot, Bloembergen, Roelvink, Heemskerk; A-G Asser; m.nt. PAS)

Overlast voor huurder door andere huurders. Maatregelen door verhuurder tegen die huurders. Goede trouw. Ingebrekestelling niet nodig.

Huurder die restaurantbedrijf uitoefent in het gehuurde ondervindt ernstige overlast van kamerbewoners in hetzelfde pand. De rechtbank heeft klaarblijkelijk mede op grond van de eisen van de goede trouw in verband met het stelsel dat in de

art. 1586 en 1592 BW besloten ligt, geoordeeld dat van de verhuurder, die op de hoogte was of kon zijn van de aard en de omvang van de klachten van de huurder, in redelijkheid verwacht mocht worden dat hij als verhuurder naar die klachten een grondig onderzoek zou instellen om vervolgens zodanige maatregelen te nemen dat deze de huurder in staat zouden stellen zijn bedrijfsactiviteiten zonder verdere hinder uit te oefenen en dat de verhuurder door het een en het ander na te laten wanprestatie jegens de huurder heeft gepleegd welke een ontbinding van de huurovereenkomst rechtvaardigde. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

I.c. blijft in het midden wanneer een verhuurder in een situatie als deze ontbinding op grond van wanprestatie van de huurovereenkomsten met de overlast bezorgende huurders kan vorderen.

Het oordeel dat i.c. een ingebrekestelling voor het ontstaan van voormelde wanprestatie niet nodig was, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

(BW art. 1279, 1374, 1586, 1592)

Cornelius Emmanuel Johannes Sloots, te Venray, eiser tot cassatie, adv. Mr. J.C. van Oven, tegen

Vlastimir Lazaroski, te Arcen, gem. Arcen en Velden, verweerder in cassatie, adv. Mr. E. Grabandt.

Rechtbank:

(Post alia:)

8. *De verklaringen van de 7 door Lazaroski voorgebrachte getuigen maken voldoende aannemelijk, dat Lazaroski bij de uitoefening van zijn bedrijfsactiviteiten ernstige overlast ondervond van bewoners van door Sloots boven zijn restaurant verhuurde kamers. De verklaringen van de 3 door Sloots voorgebrachte getuigen kunnen hier niet in voldoende mate aan af doen.

Voorts valt uit de verklaringen van de gehoorde getuigen op te maken, dat Lazaroski zelf zich bij de bovenburen een aantal keren heeft beklagd over de lawaai-overlast, zonder dat zulks tot een verbetering van de situatie leidde.

Daarenboven staat ten processe vast, dat Lazaroski ook bij Sloots een aantal keren heeft geklaagd over de lawaai-overlast van de bovenburen. Weliswaar beroept Sloots zich bij conclusie van antwoord in conventie er op, dat Lazaroski nooit heeft gereclameerd, doch bij conclusie van dupliek in conventie erkent Sloots, dat Lazaroski wel eens telefonisch geklaagd heeft over de „hotelgasten”, terwijl ook de getuige Alards in dit verband heeft verklaard er een aantal keren bij te zijn geweest, dat Lazaroski zich bij Sloots beklagde.

Evenmin is door Sloots betwist, de inhoud

* De nummering van de alinea's is met het oog op het cassatiemiddel aangebracht door de red.